

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming	Datum	19 januari 2023
Zaaknummer	Z2022-00000476	Team	Vergunningverlening Natuur
Briefnummer	D2022-00005182	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	13 september 2022	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	1: Voorschriften bij de ontheffing 2: Voorgeschreven maatregelen 3: Locatie plangebied 4: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen		

Bureau Viridis heeft namens Calorama - Everwijn-Taets van Amerongen een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Landgoed Wagenveld in Renswoude (hierna: plangebied) en heeft zaaknummer Z2022-00000476.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten:

- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren, en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de heikikker.
- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.10, eerste lid onder a en b van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de levendbarende hagedis en hazelworm.

We verlenen de ontheffing voor de periode vanaf de datum van afgifte tot en met 31 december 2027.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op landgoed Wagensveld in de gemeente Renswoude. Het gebied bestaat voornamelijk uit bos met een klein deel heide. De zuidelijke helft bestaat hoofdzakelijk uit nat loofbos en bevat ondiep oppervlaktewater. De rest van het plangebied betreft naaldbos met aangeplante sparren en zwarte den. Centraal is natte heide aanwezig met ten westen aangrenzend een relatief grote waterplas. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3. De initiatiefnemer Stichting Calorama Everwijn Taets van Amerongen is voornemens herstelwerkzaamheden uit te voeren van de natuur en historische waarden en de kwaliteitsverbetering van de bestaande natuur. De uit te voeren werkzaamheden bestaan uit:

1. Uitbreiding en kwaliteitsverbetering vochtige heide;
2. Omvorming naaldbos naar droge heide;
3. Herstel historische houtwal, vanuit cultuurhistorisch oogpunt.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de heikikker (*Rana arvalis*) en de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, eerste lid onder a en b voor wat betreft de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en hazelworm (*Anguis fragilis*) voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2027.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 19 december 2022 heeft u de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader

De heikikker is beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming en de levendbarende hagedis en hazelworm zijn beschermd op grond van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b. er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de levendbarende hagedis, hazelworm en heikikker in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Alternatief voor locatie

"Het plan kan niet op een andere locatie uitgevoerd worden. Het betreft het herstel van natuur en historische waarden en de kwaliteitsverbetering van de bestaande natuur op het Landgoed Wagensveld. Het doel is heide te herstellen die historisch hier aanwezig was en oorspronkelijk is ontstaan door het weiden van schapen. Hierdoor is het niet mogelijk om het plan op een andere locatie uit te voeren."

Alternatief voor wijze van uitvoering

"Door de opslag van vuilboom, Amerikaanse vogelkers en grove den blijkt er op grote stukken al te veel houtig gewas aanwezig te zijn om te kunnen chopperen. Daarom is gekozen voor deels afplaggen. Waar wel gechoppered kan worden zal niet geplagd worden maar verdient chopperen de voorkeur. Ook bij chopperen is er een negatief effect op de aanwezige soorten waardoor de originele ontheffingsaanvraag in stand blijft.

Ook niets doen is meegenomen in de overweging, bij geen beheer zal het gehele terrein uiteindelijk volgroeien met voorgenoemde soorten waardoor er waardevol habitat zal verdwijnen, uiteindelijk leidt dit ook tot het verdwijnen van de betreffende soorten wat uiteraard niet gewenst is. Niets doen is daarom geen optie."

Alternatief voor planning

"In de planning wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van beschermde soorten, de plagwerkzaamheden worden gefaseerd in ruimte en tijd uitgevoerd waardoor er voor de hazelworm, levendbarende hagedis en heikikker altijd voldoende habitat beschikbaar blijft. De versturende werkzaamheden worden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode van de aanwezige soorten: half augustus t/m september. Dit betreft het ongeschikt maken van de te plaggen gebieden en het daaropvolgende plagwerk. Dit zal uitgevoerd worden in de genoemde periode in 2023. Bij de werkzaamheden wordt de helft van het plangebied aangepakt waardoor er tenminste de helft van het huidige leef- en foerageergebied van de betreffende soorten beschikbaar blijft. Na herkolonisatie van het geplagde gebied zal het overige deel aangepakt worden. Omdat niet bekend is hoelang het duurt voor het geplagde deel weer geschikt is en in gebruik wordt genomen kan hier nog geen concrete planning voor worden gegeven."

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangegeven dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er een minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. Uit de hierboven beschreven alternatievenafweging blijkt dat de beoogde herstelwerkzaamheden, zowel als het ongeroerd laten van het plangebied, te allen tijde zal leiden tot het verlies van leefgebied van de heikikker, levendbarende hagedis en hazelworm. Tevens wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden en het aanwezig houden van beschikbaar leefgebied van de aanwezige beschermde soorten om wezenlijke verstoring zoveel mogelijk te voorkomen. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Voor de heikikker heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: "in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;" en voor de hazelworm en levendbarende hagedis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.10, tweede lid, aanhef en onder f, van de Wet natuurbescherming: "in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;".

In de aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U geeft hierover het volgende aan:

Beide belangen richten zich op het behoud en het verbeteren van natuurlijke habitats en de daarbij horende soorten. In het investeringsplan kwaliteitsverbetering Wagensveld wordt deze belangen onderbouwd.

Onderstaand volgen de passages die als onderbouwing van het belang dienen:

De Provincie Utrecht is verantwoordelijk voor de realisatie, instandhouding en kwaliteit van het Natuurnetwerk Nederland. Daarbij streeft de provincie Utrecht naar een zo groot mogelijke biodiversiteit. Die biodiversiteit wordt gevormd door een afwisseling van kenmerkende biotopen en de kwaliteit daarvan. De kwaliteit kan worden verbeterd door inrichtings-herstelmaatregelen en het beheer. Daarbij wordt gekeken naar reeds aanwezige beschermde of kenmerkende soorten. In 2020 heeft er een veldbezoek plaats gevonden met bestuursleden van de Stichting Calorama– Everwijn-Taets van Amerongen, de Provincie Utrecht (team Natuur en Landschap) en de beheerder van Landgoed de Boom, die veel expertise heeft met de inrichting van natuurgebieden. Doel van het veldbezoek was de mogelijkheden bespreken voor de kwaliteitsverbetering van de bestaande natuur op het complex Wagensveld. Uit het veldbezoek is naar voren gekomen dat de volgende opties voor kwaliteitsverbetering voor de hand liggen:

1. Uitbreiding en kwaliteitsverbetering vochtige heide;
2. Omvorming naaldbos naar droge heide;
3. Herstel historische houtwal, vanuit cultuurhistorisch oogpunt.

Per locatie zijn de volgende doelen opgesteld:

Locatie 1: Herkenbaarheid en beleving cultuurhistorische historische houtwallen.

Huidige situatie en probleemstelling; wallenpatroon is minder goed herkenbaar door greppels die zijn verdwenen en de wallen zijn opgenomen in het bosperceel

Potentie en eindbeeld; door herstel greppels en aanvullen profiel wordt aarden wal weer herkenbaar, dat kan worden versterkt door omvorming van de beplanting.

Locatie 2: Omvorming bosperceel naar droge heide.

Huidige situatie en probleemstelling; naaldbos in aftakelingsfase.

Potentie en eindbeeld; Structuurrijke droge heide met aan de noordgrens de historische houtwal

Doelsoorten:

• Levendbarende hagedis;	• Struikheide;
• Hazelworm;	• Wolfsklauw.
• Stekelbrem;	

Locatie 3 en 4: Uitbreiding en kwaliteitsverbetering vochtige heide

Huidige situatie en probleemstelling; op beperkt areaal na geen beheer met als gevolg verbossing en vergrassing.

Potentie en eindbeeld; Structuurrijke vochtige heide na maatregelen met goede kans op kenmerkende soorten in de ondergrond.

Doelsoorten:

• Levendbarende hagedis;	• Ronde zonnedauw;
• Moerassprinkhaan;	• Klokjesgentiaan;
• Moerasviooltje;	• Zwart wekkertje;

- Heidesabelsprinkhaan;
- Blauwe zegge;

- Veenpluis;
- Bruine snavelbies.

Beoordeling van het aangeven belang

Uit uw onderbouwing en het aangeleverde investeringsplan kwaliteitsverbetering Wagensveld blijkt dat de ingreep de ruimtelijke functionaliteit niet wijzigt en de natuurkwaliteit na afronding zal verbeteren voor de aanwezige beschermde- en overige soorten, zowel als voor specifieke doelsoorten die behoren bij de habitattypen. Hiermee heeft u de noodzaak voor een ontheffing voor heikikker, levendbarende hagedis en hazelworm in dit kader voldoende aangetoond.

Conclusie belangenafweging

Hiermee is voldoende onderbouwd dat de ruimtelijke ingreep nodig is voor het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna en in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats en in het kader van bestendig beheer en natuurbeheer. Dit betekent dat het wettelijk erkend belang van de ruimtelijke ingreep aangetoond is. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten

- Heikikker

Bij het onderzoek naar heikikker zijn in totaal twee individuen aangetroffen. In de nabijgelegen poel zijn enkel larven van bruine kikker vastgesteld (tijdens fuikenonderzoek). Mogelijk plant de heikikker zich voort in het noordelijk deel van het plangebied of bevinden de voortplantingsgebieden zich geheel buiten het landgoed.

- Levendbarende hagedis

In totaal zijn er 15 individuen waargenomen. Het hoogste aantal waargenomen levendbarende hagedissen bij één onderzoeksrondte zijn acht individuen, waarvan er vier juvenielen betreffen.

Geschat wordt dat het totale aantal levendbarende hagedissen in het gebied vele malen hoger ligt dan het vastgestelde aantal. Een exact aantal kan echter niet gegeven worden omdat betrouwbare omrekenfactoren ontbreken. Uit ervaring door eerdere onderzoeken uitgevoerd door bureau Viridis is bekend dat de werkelijke aantal individuen tenminste een viervoud en mogelijk meer van het aantal waargenomen soorten betreft. Men kan er vanuit gaan dat de aanwezige populaties uit tenminste 32 levendbarende hagedissen bestaan.

- Hazelworm

Er zijn in totaal elf hazelwormen vastgesteld bij de onderzoeken, waarvan het hoogste aantal op één onderzoeksmoment zeven individuen betreft. Bij deze zeven individuen zijn tevens twee drachtige vrouwtjes vastgesteld.

Geschat wordt dat het totale aantal hazelwormen in het gebied vele malen hoger ligt dan het vastgestelde aantal. Een exact aantal kan echter niet gegeven worden omdat betrouwbare omrekenfactoren ontbreken. Uit ervaring door eerdere onderzoeken uitgevoerd door bureau Viridis is bekend dat de werkelijke aantal individuen tenminste een viervoud en mogelijk meer van het aantal waargenomen soorten betreft. Men kan er vanuit gaan dat de aanwezige populaties uit tenminste 28 hazelwormen bestaan.

Overige aanwezige soorten (niet ontheffingsplichtig)

Binnen het plangebied zijn gebruiksfuncties van de das en boombewonende vleermuizen aangetroffen. Voor de das en boombewonende vleermuizen is het mogelijk om negatieve effecten, en daarmee een overtreding van de Wet natuurbescherming, te voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen. Deze maatregelen worden opgenomen in het ecologisch werkprotocol. Een ontheffing is hierdoor niet nodig voor deze soorten.

Staat van instandhouding

- Heikikker

De landelijke verspreidingstrend van de heikikker in de laatste 20 jaar is stabiel (RAVON, 2022), de soort heeft dan ook de rode-lijst status 'niet bedreigd'. Lokaal is de heikikker slechts in lage aantallen aangetoond binnen het plangebied, maar ook in de directe omgeving zijn slechts vijf waarnemingen bekend in de laatste vijf jaar. Bureau Viridis heeft in 2017 het gehele omliggende gebied onderzocht in het kader van een vlakdekkende monitoringsopdracht van de Provincie Utrecht. Hierbij zijn slechts drie exemplaren waargenomen waarvan twee subadulte exemplaren in de noordelijke poel van Landgoed Wagenveld. Wanneer er wordt gekeken naar een langere periode (10 jaar) dan zijn hogere aantallen wel bekend, maar komen deze vooral gecentreerd in de natuurgebieden van Wagenveld en Groot Wolfswinkel voor. Verder lijkt de soort regionaal sterk afgenomen te zijn.

- Levendbarende hagedis

De landelijke trends van de levendbarende hagedis laat een matige afname zien, de soort heeft de rode lijst status van 'gevoelig' (RAVON, 2022). In het plangebied zijn tenminste 5 individuen (op één moment) vastgesteld, waaronder een aantal juvenielen. Verwacht wordt dat het daadwerkelijke aantal een stuk hoger is aangezien met de gebruikte methode niet alle aanwezige individuen vastgesteld worden. In de NDFF zijn 19 waarnemingen bekend uit laatste 5 jaar, waarvan 1 waarneming op Wagenveld uit 2017 (Viridis, provinciewerk). Het merendeel van de levendbarende hagedissen is aangetroffen in het natuurgebied Groot Wolfswinkel ten noordwesten van Scherpenzeel. Hoewel geen sluitend oordeel kan worden gegeven over de regionale stand van instandhouding op basis van de huidige aantallen, kan op basis van expert judgement gesteld worden dat de huidige SVI matig ongunstig is.

- Hazelworm

De landelijke trends laten een matige toename zien en de soort heeft de rode-lijst status van "thans niet bedreigd" (RAVON, 2022). In het plangebied zijn tenminste zeven individuen (op één moment) vastgesteld, waaronder twee drachtige vrouwtjes. Verwacht wordt dat het daadwerkelijke aantal een stuk hoger is aangezien met de gebruikte methode niet alle aanwezige individuen vastgesteld worden. In de NDFF zijn 3 waarnemingen bekend uit laatste 5 jaar, 1 waarneming ten zuidwesten van Renswoude uit 2017 (Viridis, provinciewerk). De werkelijke verspreiding rondom het onderzoeksgebied zal uitgebreider zijn. De 'toevallige' trefkans voor zichtwaarnemingen is bij hazelwormen namelijk gering omdat ze weinig gebruik maken van open zonplekken.

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

De werkzaamheden zullen het functionele leefgebied van de heikikker, levendbarende hagedis en hazelworm (tijdelijk) aantasten. Hierdoor worden individuen van de heikikker, levendbarende hagedis en hazelworm verstoord, weggevangen en in sommige gevallen mogelijk gedood (door de verborgen leefwijze van de soorten).

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en/of compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

We gaan akkoord met de mitigerende en/of compenserende maatregelen die u voorgesteld heeft. Deze maatregelen staan in bijlage 2 van deze beschikking.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor dat de ingreep niet tot verslechtering leidt van de staat van instandhouding en de heikikker, levendbarende hagedis en hazelworm in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. De natuurontwikkeling van het plangebied leidt uiteindelijk tot een beter geschikt habitat voor zowel de aanwezige beschermde soorten als de overige soorten aanwezig binnen de aangetroffen habitattypen. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie**3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking**

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk. (als er wel sprake is van een gemachtigde:

We verzenden deze beschikking aan Calorama - Everwijn-Taets van Amerongen en een afschrift van de beschikking aan:

- Bureau Viridis;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
- Gemeente Renswoude.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking.

De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen.

U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening of via de printversie van dit formulier. U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl (zoekterm "Bezwaar tegen beslissing provincie").
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift

Maakt u geen gebruik van het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening, maar van de printversie van het formulier of van een zelfgeschreven bezwaarschrift? Onderteken deze dan met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank.

Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast de bezwaarprocedure. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan.

U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben.

Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:
Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

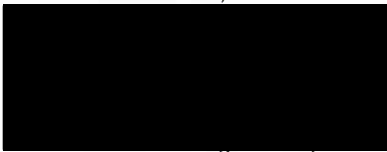
Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Bijvoorbeeld wanneer een gebied beschermd is op basis van een bestemmingsplan/omgevingsplan of de Algemene plaatselijke verordening. We raden u dan ook aan om hierover zo snel mogelijk contact op te nemen met de gemeente waarin het plangebied ligt. Heeft u vanuit het bestemmingsplan/omgevingsplan of de Algemene plaatselijke verordening toestemming nodig voor de ruimtelijke

ingreep? Dan kunt u pas beginnen met het uitvoeren van de werkzaamheden als u alle toestemmingen ontvangen heeft. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

1.1 Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

1.2 Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog begeleid zijn/worden;
 - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen.

1.3 Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. We sluiten voor de deskundigheidseisen aan bij de eisen die de RVO hieraan stelt. De ecologisch deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).

10. De voorgeschreven mitigerende en/of compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.
11. De plagwerkzaamheden dienen buiten de kwetsbare periodes van de heikikker, hazelworm en levendbarende hagedis te worden uitgevoerd (periode half augustus t/m september).
12. te allen tijde dient tenminste de helft van het huidige leef- en foerageergebied beschikbaar te blijven voor de betreffende soorten. De overige helft wordt pas aangepakt wanneer het eerste deel weer geschikt is, en bewezen in gebruik genomen is door de soorten. Een ter zake kundige zal deze controle uitvoeren en het overige deel vrijgeven voor werkzaamheden.

1.4 Na afloop van de werkzaamheden

13. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.

Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen

(bron: 'Natuurtoets en soortgericht onderzoek Landgoed Wagenveld' van 24 augustus 2022)

Uit de uitgevoerde onderzoeken blijkt dat er beschermde soorten aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied. Voor de das en boombewonende vleermuizen is het mogelijk om negatieve effecten, en daarmee een overtreding van de Wet natuurbescherming, te voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen. Daarnaast zijn heikikker, levendbarende hagedis en hazelworm aanwezig binnen het plangebied.

Negatieve effecten zijn, ook na het nemen van mitigerende maatregelen, niet uit te sluiten. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming voor deze soorten is daarom noodzakelijk. In voorliggend hoofdstuk worden de uit te voeren mitigerende maatregelen voor alle aanwezige beschermde soorten beschreven. In hoofdstuk 6 wordt vervolgens de onderbouwing voor de ontheffingsaanvraag gegeven.

Mitigerende maatregelen

Onderstaand zijn per soort(groep) de voor het onderhavige project relevante (verbods-)artikelen genoemd. Daarbij is, indien mogelijk, beschreven met welke mitigerende maatregelen er invulling wordt gegeven aan het voorkomen en uitsluiten van negatieve effecten, en daarmee het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Hierbij worden ook relevante maatregelen uit de Quickscan herhaald. Indien negatieve effecten niet voldoende kunnen worden voorkomen door mitigerende maatregelen moet een ontheffing aangevraagd worden. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij', dat wil zeggen dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met behulp van een ontheffing waarvoor de bevoegdheid voor het verlenen van een dergelijke ontheffing bij de provincies ligt.

Algemene maatregelen (zorgplicht)

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de algemene zorgverplichting opgenomen. In dit artikel is beschreven dat eenieder verplicht is om voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De algemene zorgplicht geldt te allen tijde bij het uitvoeren van werkzaamheden, ongeacht of deze te typeren zijn als ruimtelijke ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud en ongeacht of er beschermde soorten aanwezig zijn. Dit laatste wil dus zeggen dat ook als er geen beschermde soorten voorkomen de algemene zorgverplichting toch in acht genomen dient te worden. Hiervoor dienen de volgende algemene mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden:

- Er dient zoveel mogelijk gebruik te worden gemaakt van bestaande wegen en paden
- Werkzaamheden in het plangebied dienen met de minste schade voor aanwezige planten en dieren uitgevoerd te worden.
- Wees alert op dieren in het plangebied. Wacht tot dieren zelfstandig het gebied hebben verlaten.
- Werk vanuit het midden van het plangebied naar de rand, of werk langzaam in één werkrichting zodat verstoorde dieren de mogelijkheid hebben om het plangebied te verlaten. Draag er tevens zorg voor dat de richting waarin de dieren moeten vluchten voldoende beschutting of leefgebied biedt.
- Verlichting is alleen aan wanneer dat functioneel noodzakelijk is. De verlichting wordt voldoende afgeschermd en alleen op het werk gericht. Gebruik alleen verlichting met een naar beneden gerichte lichtbundel.

Heikikker, levendbarende hagedis en hazelworm

Op basis van de onderzoeksresultaten en het literatuuronderzoek kunnen we met een hoge mate van zekerheid zeggen dat de binnen het onderzoeksgebied aanwezige populaties van levendbarende hagedis, hazelworm en in zeker mate ook de heikikker vrij geïsoleerde populaties betreffen. De mitigerende maatregelen moeten daarom voornamelijk gericht worden op het behoud van deze populaties op de betreffende locatie.

- De plagwerkzaamheden moeten gefaseerd uitgevoerd worden en bij voorkeur volgens het visgraatmodel of middels kleinere plagplekken. Door op deze wijze te werk te gaan blijft er altijd voldoende leefgebied en foerageergebied over voor de betreffende soorten.
- De plagwerkzaamheden worden buiten de kwetsbare periodes van de heikikker, hazelworm en levendbarende hagedis uitgevoerd, bij voorkeur in de periode half augustus t/m september.
- Wanneer de geplagde delen weer gebruikt worden door de doelsoorten kunnen de overige delen aangepakt worden.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden zullen de locaties waar op dat moment gewerkt gaat worden (handmatig) ongeschikt/onaantrekkelijk gemaakt worden door de aanwezige vegetatie zo kort mogelijk af te maaien.
- Het ongeschikt maken van deze locaties wordt in de richting van schuilmogelijkheden uitgevoerd. Bij voorkeur vanaf het midden van het te plaggen gebied naar buiten toe.
- Nadat het te plaggen gebied ongeschikt is gemaakt moet er tenminste twee weken gewacht worden alvorens de werkzaamheden uitgevoerd worden zodat de dieren enige tijd hebben om het gebied te verlaten.

(bron: Aanvullende gegevens van 19 december 2022)

In overleg met de provincie is besloten om geen gebruik te maken van amfibieënschermen en in plaats daarvan gebruik te maken van een combinatie van ongeschikt maken van de te bewerken terreinen waarbij de dieren ruim de mogelijkheid hebben om in de richting van de geschikte en te behouden schuilmogelijkheden te vluchten. Bij het ongeschikt maken wordt het terrein geheel kaal gemaakt zodat er geen schuilmogelijkheden meer aanwezig zijn. Tijdens de actieve werkzaamheden is het daarnaast mogelijk om een ter zake kundige aanwezig te laten zien de tocht migrerende soorten verplaatst naar de locaties buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Doordat er gefaseerd gewerkt wordt zal er te allen tijde tenminste de helft van het huidige leef- en foerageergebied beschikbaar blijven voor de betreffende soorten. De overige helft wordt pas aangepakt wanneer het eerste deel weer geschikt is, en bewezen in gebruik genomen is door de soorten. Een ter zake kundige zal deze controle uitvoeren en het overige deel vrijgeven voor werkzaamheden.

Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle maatregelen en werkwijzen worden beschreven. Alle werkzaamheden worden conform dit werkprotocol en onder begeleiding van een ter zake kundige ecooloog uitgevoerd.

Overige aanwezige soorten (niet ontheffingsplichtig)

(bron: 'Natuurtoets en soortgericht onderzoek Landgoed Wagenveld' van 24 augustus 2022)

Algemene broedvogels

Veel broedvogels zijn opportunisten die weinig eisen stellen aan hun omgeving. Alle vogelnesten zijn beschermd als ze in gebruik zijn. Algemene broedvogels zijn niet standvastig, ze kunnen ieder jaar op een andere plek

broeden en zijn weinig kieskeurig. Onderstaande maatregelen en aandachtspunten moeten in acht worden genomen ten aanzien van algemene broedvogels om een overtreding van artikel 3.1, lid 2 te voorkomen. Er kunnen in het plangebied algemene vogels tot broeden komen. Deze vogelnesten zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. De broedperiode loopt globaal van 15 maart tot 15 juli, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn beschermd;

- Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van in gebruik zijnde nesten in de broed- en nestperiode. Voor verlaten nestplaatsen geldt dit niet;
- Het is in dit kader sterk aan te bevelen om de werkzaamheden voor zover dat mogelijk is buiten de broedperiode om uit te voeren;
- Indien dit niet mogelijk is, dient het plangebied voorafgaande aan het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor vogels om tot broeden te komen. Het plangebied dient dan tot aan de start van de werkzaamheden ongeschikt gehouden te worden voor de vestiging van broedvogels door vegetatie regelmatig kort te snoeien en geschikte broedplaatsen te voorkomen;
- Indien het niet mogelijk is om buiten de broedperiode te werken en/of het plangebied broedvrij te houden, dient het plangebied voorafgaande aan de werkzaamheden door een ecologisch deskundige (Bijlage D) gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedende vogels. Wanneer er geen vogels nestelen kan er begonnen worden met de ingreep.
- Bij aantreffen van een broedgeval in het plangebied wordt een rustzone afgezet door een ecologisch deskundige die met rust wordt gelaten tot de jongen zijn uitgevlogen. Er mogen geen werkzaamheden in de directe zone rond een nest plaatsvinden. De omvang van deze zone wordt door de begeleidende ecoloog bepaald. Eventueel kan er met schermen gewerkt worden die verstoring naar een broedgeval beperken.

Das

- Het is reeds bekend waar de hoofdburcht van de das zich bevindt, deze ligt ruim buiten de verstoringzone van de werkzaamheden. Er zal niet binnen 50 meter van deze burcht gewerkt worden.
- Alle aanwezige (bij-)burchten, foerageerplaatsen en wissels van de das binnen en in de directe omgeving van het plangebied worden voorafgaand aan de werkzaamheden in kaart gebracht en gemarkeerd door een ter zake kundige op het gebied van dassen. Deze maatregel dient kort voor aanvang van de werkzaamheden uitgevoerd te worden aangezien de das regelmatig nieuwe verblijfplaatsen kunnen graven.
- Wanneer niet bepaald kan worden of de aangetroffen pijp in gebruik is zullen camera's geplaatst worden om het gebruik en mogelijk de functie te bepalen.
- Wanneer er in de directe omgeving van de werkzaamheden een in gebruik zijnde burcht vastgesteld wordt dan wordt er niet binnen een straal van 50 meter van deze burcht gewerkt.
- Alle maatregelen ten aanzien van de das dienen in een ecologisch werkprotocol opgenomen en verder gespecificeerd te worden.
- Alle werkzaamheden dienen tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd te worden, het uitvoeren van werkzaamheden en het gebruik van lichtbronnen na zonsondergang is niet toegestaan om aanwezige dassen niet te storen.

(bron: Aanvullende gegevens van 19 december 2022)

Alle burchten in het gebied zijn tijdens de Quickscan in kaart gebracht en de functies van deze burchten zijn bekend. Dit is opgemaakt uit aanwezige sporen alsmede de uitgebreide gebiedskennis van de terreinbeheerders. Zij zijn zeer goed op de hoogte van de verschillende functies van de op het terrein aanwezige burchten, deze zijn

op diverse momenten met eigen materiaal onderzocht en de bevindingen zijn met de ecologisch deskundigen van Bureau Viridis besproken. Hierdoor kan met zekerheid gezegd worden dat de hoofdburcht buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden ligt.

Het gebied waar de werkzaamheden plaatsvinden betreft een terrein wat in de winterperiode bijna volledig onder water staat. Hierdoor is het terrein ongeschikt als locatie voor een nieuwe hoofdburcht. Echter kunnen dassen vrij vlot een nieuwe burcht graven die gebruikt kan worden als bijburcht in de zomermaanden wanneer de bodem droog is. Wanneer het terrein droog is blijft dit altijd een mogelijkheid waar rekening mee wordt gehouden. Om deze reden wordt het terrein voorafgaand aan de werkzaamheden nogmaals onderzocht op recent gegraven pijpen, en worden deze, wanneer aangetroffen, onderzocht op eventueel gebruik.

Wanneer uit dit onderzoek blijkt dat de pijp in gebruik is dan worden er rondom deze pijp geen werkzaamheden uitgevoerd om verstoring en doden te voorkomen. Het uitgangspunt blijft in alle gevallen behoud van het leefgebied van de das, werkzaamheden zullen hierop worden aangepast.

(bron: 'Natuurtoets en soortgericht onderzoek Landgoed Wagenveld' van 24 augustus 2022)

Boombewonende vleermuizen

- Alle bomen binnen en in de directe omgeving van het plangebied op locatie 3 en 4 die potentie hebben voor boombewonende vleermuizen worden voorafgaand aan de werkzaamheden gemarkeerd door een ter zake kundige op het gebied van vleermuizen.
- De gemarkeerde bomen worden ontzien bij de kapwerkzaamheden, wanneer deze bomen zich in een bosschage bevinden wordt ter plaatse bepaald welke omliggende bomen ook behouden dienen te worden om het microklimaat rondom de 'vleermuisboom' te behouden.
- Alle werkzaamheden dienen tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd te worden, het uitvoeren van werkzaamheden en het gebruik van lichtbronnen na zonsondergang is niet toegestaan om eventueel aanwezige foeragerende vleermuizen niet te storen.
- Alle bovenstaande maatregelen, evenals een kaart met de gemarkeerde bomen dienen in een ecologisch werkprotocol opgenomen te worden.

Bijlage 3: Locatie plangebied

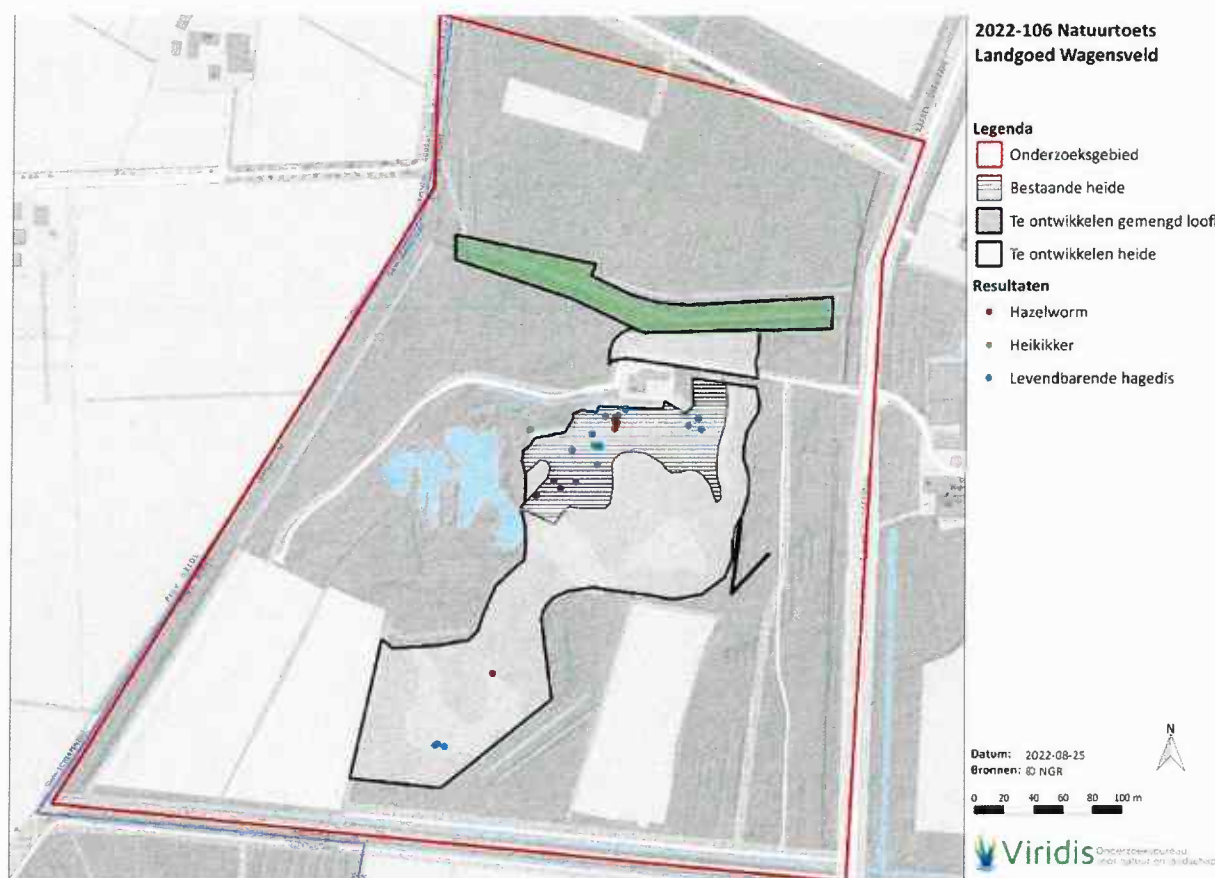
(bron: 'Natuurtoets en soortgericht onderzoek Landgoed Wagensveld' van 24 augustus 2022)

Figuur 1.2 | Overzichtkaart voorgenomen werkzaamheden. Maatregelen per locatie: 1: Vrijzetten bestaande solitaire eiken en aanplant loofhout op wal; 2: Kappen naalddhout, ontwikkelen heide en verspreide aanplant loofhout; 3: Behoud en ontwikkelen heide, verwijderen van opslag, plekgewijs plaggen en vrijzetten van solitaire bomen; 4: vrijzetten laan van naalddhout, ontwikkelen heide en verspreide aanplant loofhout.

Bijlage 4: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen

(bron: 'Natuurtoets en soortgericht onderzoek Landgoed Wagenveld' van 24 augustus 2022)

Figuur 3.1 | Onderzoekresultaten.